

СТАНОВИЩЕ

От Доц. Д-р Калина Златкова Трифонова-Славейкова д.м,
Катедра по “Оториноларингология и офталмология”,
При Медицински Факултет към Тракийски Университет – Стара Загора
Въз основа на заповед № Р-109-405/ 20.11.2024 г. на Ректора на
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Относно: дисертационния труд на Д-р Анна Недялкова Илиева-Кръстева, редовен докторант към катедра по „Очни болести и зрителни науки“ при МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна на тема: „Скринингова програма за ретинопатия на недоносеното – регионално приложение, резултати, перспективи“ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Офталмология“, професионално направление 7.1 „Медицина“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт с научен ръководител доц. д-р Яна Манолова, д.м.

Сведения за дисертанта:

Д-р Илиева е родена през 1991г. Завършва средното си образование през 2009 г. в Първа езикова гимназия във Варна с интензивно изучаване на английски език. В периода 2009 – 2015 г. следва медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, като завършва с отличие. На следващата година започва специализация в „Университетска специализирана болница по очни болести за активно лечение“–Варна (УСБОБАЛ-Варна) като добива специалност през 2021 г. През 2019г. д-р Илиева е зачислена в редовна докторантура по научната специалност „Офталмология“ към катедрата по „Очни болести и зрителни науки“ на МУ–Варна. По време на своята докторантура участва в учебната дейност на катедрата, водейки упражнения на студенти по медицина, дентална медицина, медицинска оптика и оптометрия. Към настоящия момент д-р Илиева е част от екипите специалисти на МЦ Санита и МЦ Хейлан 4, гр. Варна.

Данни по оформянето на дисертацията:

Дисертационният труд е с обем 202 страници и е онагледен с 34 фигури и 17 таблици. Дисертацията включва следните раздели: Използвани съкращения – 4 страници; Съдържание – 4 страници; Въведение – 2 страници; Литературен обзор –

54 страници; Цел и задачи – 1 страница; Материали и методи – 8 страници; Резултати – 36 страници; Обсъждане – 41 страници; Изводи и заключение – 4 страници; Приноси – 1 страница; Публикации и научни съобщения, свързани с дисертационния труд – 1 страница; Приложения – 4 страници; Използвана литература – 40 страници; Благодарности – 1 страница. Библиографията включва 481 литературни източника – 13 на кирилица и 468 на латиница.

Актуалност на проблема

Дисертационният труд на д-р Илиева се фокусира върху ретинопатията на недоносеното (РН) – едно от многото усложнения на недоносеността. Това е заболяване, пряко свързано с незрялостта на преждевременно роденото дете, криещо риск от необратима загуба на зрение с всички социални и икономически последици от това. Едно от затрудненията идва от **малкия брой специалисти**, обучени за работа с тази специфична патология, както и чисто **логистични трудности** – отдалеченост на отделенията за интензивна грижа за недоносени деца от офталмологичните звена, необходимост от координация между специалисти от отделни лечебни структури. **Увеличаващият се брой деца**, които са засегнати, както и правните аспекти – искове от страна на родителите в случай на неблагоприятен изход, са част от проблемите, стоящи пред медицинската общност.

Литературният обзор е изключително подробен и задълбочен, като са разгледани не само автори от световната литература, а е направен анализ на състоянието и в България до този момент. Прави впечатление, че са разгледани и най-новите тенденции в диагностиката и лечението на болестта.

Целта на дисертационния труд е правилно формулирана и за разрешаването и са поставени 6 ясни и добре структурирани задачи.

Провеждането на проучването е получило разрешение от **Комисията по етика** на научните изследвания на МУ-Варна. Всички процедури са в съответствие с изискванията на **добрата клинична практика и етичните стандарти** на Световната медицинска асоциация.

Използваните **методи и материали** са добре описани и правилно подбрани.

Клиничният материал включва недоносените деца, преминали скрининг за ретинопатия на недоносеното през СБАГАЛ „Проф. д-р Димитър Стаматов“- Варна и проследени в УСБОБАЛ-Варна за периода януари 2017 г. до – декември 2020 г. общо недоносени 124 деца. **Изводката** е достатъчно голяма, като са спазени критериите за скрининг на ретинопатия на недоносеното за нашата страна, приети през 2009 г. на работна среща. Скринираните пациенти са разделени в две групи – пациенти с и без РН, като втората група е разделена на пациенти, нуждаещи се от лечение и такива които не се нуждаят от лечение.

Проведено е и проучване сред учениците в училището за деца с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов“ гр. Варна, след получено разрешение от директора на училището. Събрани са данни за възрастта, пола и причината за зрителното увреждане, според наличната медицинска информация на учениците с увредена зрителна функция, посещаващи училището през учебната 2022/2023 г.

Използван е SPSS 26 за **статистически анализ** на данните. Използван е дескриптивен, сравнителен, линеен и регресионен анализ.

Резултатите са онагледени чрез графичен анализ. Включени са ретроспективни и проспективни данни. За изследвания период признаци на РН са открити при 86 деца (**69,4%** от всички изследвани деца), като при 25 от тях (**20,2%** от всички изследвани деца) заболяването прогресира до РН, **налагаща лечение**. Останалите 61 деца (49,2% от всички изследвани деца) са показали признаци на спонтанен регрес на заболяването. Анализирани са **рисковите фактори** от страна на **плода и майката** за развитие и прогрес на РН. Оценен е и ранният посттерапевтичен ефект от интравитреалното приложение на **anti-VEGF** медикаменти. Това е сравнително нова модалност за лечение на РН, която през последните две десетилетия набира скорост като бърза и атравматична техника. Резултатите от изследванията в **училището за деца с нарушено зрение** показват, че РН е причината, която е на второ място за нарушение на зрението (**8,6%**), след атрофия на зрителния нерв. Докторантът е разработил и **уеб-базиран информационен портал** за родители и медицински специалисти, който да дава актуална информация относно проблемите, касаещи РН. Резултатите са **изключителни интересни и добре онагледени**, като всяка една задача сама по себе си е достойна за отделен дисертационен труд. Работата, която е положил докторанта и неговия ръководител е **огромна и много задълбочена**.

Аз лично **не мога да формулирам никакви забележки** по отношение на дисертационния труд на докторанта, както и никакви сериозни недостатъци, а **приносите** от него са безспорни.

Във връзка с дисертационния труд докторантът е представил **4 публикации** в пълен текст, на всяка от които е първи автор, както и едно участие в конгрес.

Давам своята положителна оценка за така разработения дисертационен от д-р Анна Илиева-Кръстева на тема «Скринингова програма за ретинопатия на недоносеното – регионално приложение, резултати, перспективи». Обемът на дисертацията, актуалността на проблема, както и задълбочения анализ ми дават основание да предложа на Научното жури също да гласува **положително** за присъждане на ОНС „ДОКТОР“ на д-р Анна Недялкова Илиева-Кръстева.

Дата 10.12.2024 г.

Подпис:

/доц.Д-р Калина Трифонова, дм/

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679